

případě rozhodný vliv pro řešení otázky, zda obžalovaný jednal toliko v úmyslu brániti se před nespravedlivým útokem R-ovým, tedy ve skutečné neb aspoň domněle nutné obraně. Poukazuje sám rozsudek na lékařské vysvědčení Dra H-a ze dne 3. ledna 1927, podle něhož trpí obžalovaný již asi dvě léta značnou neurasthenií, která se poslední dobou stupňuje, takže se dostávají často stavy úzkostné s tlučením srdce. Tím zevrubněji měl se nalézací soud zabývati otázkou, zda obžalovaný nepokládal v rozčilení, jež mu též rozsudek při výměře trestu přiznává, ze strachu a poděšení situaci za takovou, že mu se strany R-ovy hrozí nebezpečí dalšího útoku, zvláště když jest potvrzeno svědkyní Sch-ovou, že R. po obžalovaném, když šel krátce před tím dne 21. listopadu 1926 se Sch-ovou ze zábavy domů, hodil kamenem, a při tom, maje v ruce krátkou tyč (plaňku), pravil, jsa i tu ve společnosti Antonína B-a, obžalovanému: »Tebe se nebojíme« a když zjišťuje sám rozsudek, že R. hrozil jednou, byť i již před 7 lety jinému hochovi ve rvačce, že vytáhne nůž. Pokud uvádí rozsudek, že situace nebyla pro obžalovaného tak hroživou, ježto byli přítomni Jan B. a Marie Sch-ová a nedaleko stál Jiří Sch. a že obžalovaný mohl domnělý úmysl R-ův, vytáhnouti nůž, zmařití tím, že mu přidržel ruku, nelze ovšem se zmatečnými stížnostmi spatřovati zmatek podle § 281, čís. 5 tr. ř. v tom, že nebyly pro tento předpoklad uvedeny důvody dostatečné, ježto zmatek ten předpokládá úplný nedostatek důvodů. Proto jen mimochodem budiž poukázáno na pochybnou arciť povahu těchto důvodů, jež přehlížejí, že čin se stal dne 26. prosince 1926 o 5. hodině ranní, kdy byla úplná tma; že od B-a mohl obžalovaný sotva asi předpokládati pomoc, kdyžtě tento byl kamarádem R-ovým, s nímž právě šel, přítomnost pak Sch-ové nepřichází vůbec v úvahu, an rozsudek sám zjišťuje, že se vzdálila, než ještě k výstupu došlo. § 3 tr. ř. ukládá soudu, by přihlížel se stejnou bedlivostí jak k okolnostem, jež obviněného zatěžují, tak i k okolnostem, jež slouží k jeho obhájení. Záruku, že se tak stalo, shledati jest v předpisech §§ 270 čís. 5, 281 čís. 5 tr. ř. Bylo proto povinností nalézacího soudu, by se obíral v rozsudku náležitě všemi výše uvedenými okolnostmi, pokud poukazují na důvod vylučující trestnost podle § 2 písm. g) tr. zák. neb alespoň na mírnější trestnost pro překročení nutné obrany podle § 335 tr. zák. Pominutí těchto výsledků hlavního přelíčení má v zápětí, že napadený rozsudek trpí vytykanou zmatečností podle čís. 5 § 281 tr. ř., jsa neúplným co do skutečností rozhodujících. Pro doličený formální zmatek bylo, aniž bylo třeba obírat se ještě dalším uplatňovaným důvodem zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. zmatečnými stížnostmi vyhověti a podle § 288 čís. 1 tr. ř. zrušiti napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátiti nalézacímu soudu, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

Čís. 2902.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák.).

»Věřitelem« (§ 1 zákona) jest každý, komu přísluší proti jiné osobě (dlužníkovi) pohledávka, která může býti vymáhána ze jmění dlužníka; věřitelem může býti i stát.

»Pohledávkou« jest jakýkoliv nárok, který může býti i proti vůli dlužníka a jeho jmění uskutečněn; pohledávkou je i nárok na pokutu, peněžité tresty nebo jiný trest rázu věcného a proto z jmění pachatelova vydobyitelného (na př. propadnutí určitých věcí), jenž vzejde podle zákona státu ze spáchání trestného činu proti pachateli, zejména i ze spáchání přestupku důchodkového.

»Exekucí« jsou úkony kteréhokoliv úřadu, směřující k tomu, by pohledávka byla ze jmění dlužníka zrealisována; exekuci ve smyslu § 1 zákona nelze omeziti na exekuci soudní; spadají sem i úkony finančních úřadů ku zajištění nebo vymáhání oněch pokut a jiných trestů.

(Rozh. ze dne 22. září 1927, Zm I 483/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 9. května 1927, jímž byl obžalovaný sprostěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin maření exekuce podle § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudek první stolice dovozuje, že ustanovení § 1 zákona o maření exekuce nelze použiti, ježto se nedostává pachatelova právního závazku, jež má řečený předpis na zřeteli; obžalovaný porušil sice podlouným dovozem soli vrchnostenské právo státu; trestný čin, jehož se tím dopustil, nespadá však do oboru řádné působnosti soudů, nýbrž podléhá důchodkovému řízení trestnímu; není prý tu obligatorního právního poměru mezi obžalovaným a státem; neboť opovězené zabavení soli, k jehož zmaření směřovaly úmysl a jednání obžalovaného, nebylo donucovacím výkonem rázu zákonem předpokládaného, nýbrž pouhým následkem, z jednání podlouníků podle ustanovení důchodkového trestního zákona přirozeně vyplývajícím. Tyto úvahy jsou zřejmě výronem právního názoru, že účinnost ustanovení § 1 zákona o maření exekuce dlužno omeziti na ochranu pohledávek rázu soukromoprávního, které mohou, pokud se týče mají býti vymáhány soudní exekucí. Právem napadá zmateční stížnost tento názor důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. Ustanovení § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák. mluví zcela povšechně o věřiteli, uspokojení a exekuci. Omezení jeho účinnosti na určité druhy věřitelů, na pohledávky z určitých právních důvodů nebo na exekuce prováděné určitými úřady, nejsou ani zákonem výslovně stanovena, aniž lze na ně usuzovati ze smyslu a účelu zákona, jenž chce naopak povšechně zajistiti uspokojení věřitelů i proti úskokům nedosahujícím stupně podvodu. Věřitelem je tudíž každý, komu přísluší proti jiné osobě (dlužníkovi) pohledávka, která může býti vymáhána ze jmění dlužníka (srovnej rozhodnutí čís. 1868, 2248 sb. n. s.). Věřitelem je proto po případě i stát, v ustanovení o podvodu t. j.

v § 197 tr. zák. výslovně jmenovaný (srovnej rozhodnutí čís. 4309 sb. býv. n. s. víd.). Pohledávkou jest jakýkoliv nárok, který může býti i proti vůli dlužníka z jeho jmění uskutečněn, lhostejno, zda je jeho předmětem peníz či jinaká věc movitá nebo nemovitá, a lhostejno, zda vznikl věřiteli ze smlouvy s dlužníkem nebo jiného právního jednání či jako přímo zákonem stanovený následek určité skutečnosti, zvláště určitého činu. Pohledávkou je tudíž i nárok na pokutu, peněžité trest, anebo jiný trest rázu věcného a proto ze jmění pachatelova vydobyitelného (na příklad na propadnutí určitých věcí), jenž vzejde podle zákona státu ze spáchání trestného činu proti pachateli, zejména i ze spáchání přestupku důchodkového (srovnej rozhodnutí čís. 1006 a 1730 sb. n. s.). Exekucí jsou úkony kteréhokoliv úřadu, směřující k tomu, by pohledávka byla ze jmění dlužníkovy zrealisována. Tomu, že pojem exekuce ve smyslu § 1 zákona o maření exekuce nelze omeziti na exekuci soudní, svědčí předpis § 3 zákona, který chrání — jako doplněk § 1 — nerušenost exekuce, ovšem jen exekuce již zahájené, i proti skutkům nesměřujícím k poškození věřitele a nemluví o soudech, nýbrž povšechně o úřadech a jich příkazech. Exekucí jsou tudíž i úkony finančních úřadů ku zajištění nebo vymáhání pokut a jiných trestů předsevzaté a majetku pachatelova se dotýkající (srovnej uvedené nálezy).

Tím, že obžalovaný dovezl proti zákazu § 10 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 326 sb. z. a n. bez povolení ministerstva financí podloudně sůl z Německa do tuzemska, dopustil se podle § 11 téhož zákona důchodkového přestupku. Z tohoto trestného činu vzešel státu proti obžalovanému nárok na zkrácený poplatek celní a na pokutu, za něž podle §§ 145, 147 důchod. tr. zákona ručila sůl podloudně dovezená. K zajištění pokuty náleželo zřízení finanční stráže, by sůl podle §§ 552, 535 tr. zák. důchodkového zabavil. Odstranil-li obžalovaný sůl z dosahu zřízení finanční stráže, zmařil tím uspokojení pohledávky věřitele — státu za exekuce jemu hrozící. Rozsudek prvé stolice, jenž popírá, že tu byla pohledávka, a patrně i, že hrozila exekuce po rozumu § 1 zákona o maření exekuce, spočívá na nesprávném použití zákona i je zmatečným podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. Proto byl k důvodné stížnosti veřejného obžalobce zrušen. Ve věci samotné nebylo lze rozhodnouti, protože ve zrušeném rozsudku a jeho důvodech obzvláště po subjektivní stránce není skutkových zjištění, jež by měly tvořiti podklad nálezu. Bylo tudíž věc vrátiti prvé stolici k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 2903.

Článek 12. smlouvy mezi republikou Československou a říší Německou ze dne 8. května 1922, čís. 230 sb. z. a n. z roku 1923 stanoví zásadu speciality, výlučnosti; pro jiný čin, než pro nějž byl pachatel vydán, nelze ho stíhati.

(Rozh. ze dne 22. září 1927, Zm I 547/27.)